

7/64332 4K169

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 22671628-610/
Konu : Yazılı soru önergesi cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :19/05/2022 tarihli ve 43452547-1720.07/1017546 sayılı yazı.

Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan IŞIK tarafından verilen “Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna ilişkin” 7/64332 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

Ek: Önerge cevabı

Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan IŞIK tarafından verilen “Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna ilişkin” 7/64332 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmenin imzalanmasının 12. yılı geride bırakılırken Türkiye'de engellilere yönelik sözleşmenin genel ilkelerinin gereği olan; fırsat eşitliği engelliler için sağlanamamış, engellilere yönelik sistematik ayrımcılık önlenememiş, engellilerin tüm yaşam alanlarına tam ve etkin katılımı için gerekli koşullar oluşturulamamıştır. Yine engelliler arasında da kadın-erkek eşitliği tam olarak sağlanmadığı gibi, engelli çocukların her açıdan tüm risklere karşı korunması için gerekli mekanizmalar kurulamamış ve insanlık onuru ve bireysel özerklik ilkesinin gereği yerine getirilememiştir.

Türkiye'de engellilerin sayılarına ilişkin birçok başlıkta veri ya hiç yoktur ya da güncel veri yoktur. Engellilere ilişkin "insan hakları yaklaşımının" yerleşik olmaması, bütüncül bir bakış açısı ve politika ile meselenin ele alınmaması; geleneksel olumsuz yaklaşımları, salt tıbbi yaklaşımları egemen kılmaktadır. Engellilerin hakları insan hakları mücadelesinin bir bileşeni olarak görülmeli ve engellilere yönelik kamusal hizmetler sosyal devlet olmanın gereği olarak derhal yerine getirilmelidir.

2001 yılı Türkiye Özürlüler Araştırmasına Göre sayıları 8 Milyon üzerinde olan, 2011 yılı Nüfus ve Konut Araştırmasına göre sayıları 5 milyon üzerinde olan engelli nüfus toplam nüfusun yüzde 7 ila 12'sine denk gelmektedir. Engellilere yönelik sunulan/sunulmayan kamu hizmetleri aileleri ile birlikte tüm toplumu ilgilendirmektedir. Engellilerin sağlık hakkı ve sağlık hizmetlerine adil erişimi BM sözleşmesinin 25. Maddesinde devletlerin bir yükümlülüğü olarak kabul edilmiştir.

Bu bağlamda:

SORU 1- Bakanlığınız görev alanında olan tüm yerleşke ve binalar (il ve taşra teşkilatı dahil) tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun mudur?

SORU 2- Bakanlığınızın internet sitesi ve e-devlet uygulamaları kaç yıl içerisinde engelliler için de “e-erişilebilir” olacaktır?

CEVAP 2- Bakanlığımız web sitesinde erişilebilirlik hakkında çalışmalara başlanmış ve e-Devlet Kapısı sitesinden de e-erişilebilirlik özelliği bulunmaktadır.

SORU 3- Erişilebilirlik için uygun olmayan mekân ve alanlar (WC, Merdiven, Asansör, Yol ve Geçitler, Otoparklar, Ulaşım Servisleri ve diğer ilgili yerler) hangi süre içerisinde erişilebilir hale getirilecektir?

SORU 4- Bakanlığınız bünyesinde kaç işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir? Hangi illerde İşaret dili tercümanı istihdam edilmektedir?

SORU 5- Bakanlığınız kapsamında yasal istihdam kotası doluluk oranı nedir? Yasal olarak doldurulması zorunlu olan kotanın doldurulmama gerekçeleri nelerdir?

SORU 6- Bakanlığınız kapsamında şube müdürü ve üzeri kadrolarda kaç engelli istihdam edilmektedir?

CEVAP 5-6- Engelli personel çalıştırma yükümlüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetimi ile engellilerin Devlet memurluğuna yerleştirilmesi işlemleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun engelli personel çalıştırma yükümlülüğü başlıklı 53 üncü maddesinde "Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır, %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır." hükmü bulunmaktadır.

Bakanlığımız merkez, taşra ve döner sermaye teşkilatında çalışan memur sayısının %3'ü 14.097 olup 09.12.2022 tarihi itibarıyla 15.447 engelli memur görev yapmaktadır.

SORU 7- Bakanlığınız görev kapsamındaki mevzuatın işaret dili ve Braille ile yaygınlaştırılması çalışmalarını planlıyor musunuz?

SORU 8- 2022 yılı itibarıyla engellilerin erişimine uygun olmayan Aile Sağlığı Merkezi ve Hastane sayısı kaçtır? Bunların il dağılımı nedir? Bu kapsamda eksikliklerin tamamlanması ve kurumların erişilebilir olması amacıyla kaç yıllık bir planlama öngörülmektedir?

CEVAP 1-3-8- Bakanlığımızca yayınlanan “Mevcut ve Yeni Yapılacak Sağlık Tesislerinde Uyulması Gereken Asgari Teknik Standartlar Genelgesinde” belirtilen hususlar doğrultusunda sağlık tesislerinin inşasında Bakanlığımız hizmet standartlarına, genelgelerine ve teknik anlamda yürürlükte olan yangın, deprem yönetmeliklerine uygun mimari, inşaat ve mekanik standartları uygulanmaktadır.

SORU 9- Sağlık hizmetlerinde muayene farkı, ilaç farkı vb. adlar altında toplanılan dolaylı "vergilerden" engelliler muaf tutulmakta mıdır?

CEVAP 9- Sağlık hizmetlerinden faydalanan vatandaşlarımızdan katılım payı, reçete ücreti vb. adlarda alınan ücretlerin düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

SORU 10- Engellilere yönelik hastanelerdeki ayrımcılığın azaltılması amacıyla hangi faaliyetler yürütülmektedir?

CEVAP 4-7-10- Temel insan haklarının sağlık hizmeti sunumunda yansımaları olan ve hastaların hak ihlallerinden korunmasını düzenleyen Hasta Hakları Yönetmeliği ile hukuki çerçeve çizilmiştir.

Bu bağlamda sağlık hizmetlerinden eşit bir şekilde faydalanma hakkı tüm hastalarımız için geçerli bir durumdur. Engelli bireylere yönelik iyi uygulama örneklerinin artırılması amacıyla;

- Fiziki çevrenin erişilebilir hale getirilmesi için sağlık tesislerimizde çalışmalar yürütülmektedir. Sağlık tesislerimizde ayrıca işitsel ve görsel düzenlemeler hayata geçirilmektedir.

- Güncellenen 2017/10 sayılı Genelge ile engelli hastalarımız poliklinik hizmetlerinden öncelikli yararlanmaktadır.

- Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) üzerinden engelli hastalarımız için kota ayrılmaktadır.

- Bilgilendirme ve onam sürecinin sağlıklı işletilebilmesi için personelimize işaret dili eğitimleri verilmektedir. Hasta hakları hususunu düzenleyene Braille alfabesi ile hazırlanan dokümanlar evvelce il sağlık müdürlükleri ile paylaşılmıştır.

- Acil sağlık hizmeti sunumunda işitme engelli hastalarımız için ESİM projesi geliştirilmiştir. 7/24 esasına göre Bakanlığımız tarafından işitme engelli hastalarımıza bilgilendirme ve yönlendirmeler yapılmaktadır.

- Engelli sağlık kurulu raporları ve çocuklar için özel gereksinim raporlarında hizmete erişimi artırmak amacıyla yetkilendirilen hastane sayımız 394'e ulaşmıştır. Söz konusu raporlar elektronik ortamda düzenlenip e-Devlet Kapısı ve e-Nabız üzerinden görüntülenebilmektedir.

SORU 11- Özel sağlık sigortası yaptıran engelli sayısı kaçtır? Bu kişilerin cinsiyet dağılımı nedir?

CEVAP 11- Özel sağlık sigortası yaptıran engelli vatandaşlarımızın sayısına ilişkin Bakanlığımızda veri bulunmamaktadır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.